

Primera Carta a los Corintios

Kjibokwo ëre tara Pablorë Corinto

sopga kong

Kjibokwo ëre sorë

Domer shäng kjlara ko Pablo. E Sbö tjlökwo laga Jesús äska wleniyo. Corinto kjokyo, e Grecia kjokyo obi. Grecia kjokyo shko ga kjok tjlwlo ara li, e Corinto kjokyo. Eshko ga nopga tjeng ara, doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw pjloglo tjer kjingsho sak dbaw dbaw pjloglo sak shkeng (650,000) dik. Tjrëko parkagaga tjlwlek löng pjir wleniyo tjeng ara, doglo sak dbaw dbaw pjloglo sak dbaw pjloglo pkeng (400,000) dik. Jesús roy pjlu lara Pablorë bam go eshko, tak pjang Hechos 18.1-17 go sorë li eni.

Walë shäng kjlara ko Cloé. Pjlara ga ba pjeyoga löng ba ushko kjlara öör Pablo ik Éfeso kjokyo, ga Jesús tjlökwo kragaga löng Corinto kjokyo li engkwë löng eng tjok sorë, llëbo owa sharyë löng sorë, e lara ba kong pjire. Pjlara obi ga Jesús tjlökwo kragaga löng Corinto kjokyo li kjibokwo ichono Pablo kong kwara, llëbo oblë oblë jakroke ba kong wlo. Eni ga kjibokwo ëre tara Pablorë ba kong, llëbo llë llgweya wlo, epga poshdüya wlo bakoe.

Corinto sopga sböpga jyäglö poshrök ara. Ba syö uyo lok'lishko ga sjeng llë suya lok, ga ue lok eshko, ber ba poshrëkklo wlo. Gueniyo kjone kjone mär beno löng Jesús go shara. Eshko ga kjong kjong

sjëng li uë woydë, gueniyo kjong kjong obi sjëng li uë woydë ame. E kjïshko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyã tara Pablorë sjëng li kjïshko.

Corinto kjokyo ga walëga löng ara sböpga jyãglo syõ uyo lok li roshko, opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, ga domerga jek eshko pë ba tjok wlo, ber ba sböpga jyãglo li poshrëkklo wlo. Eni ga domerga mär beno löng Jesús go li, llëbo pjlu shärye wlo li miyde löng llëme. E kjïshko ga kjibokwo ëre go ga nopga orkwosmok löng pjir, nopga orkwosmoydë llëm obi, woyde ga jëk löng sorë li jyã tara Pablorë.

Eshkoshko ga no kjone kjone tjwe tön Jesús tjlökwö kragaga li tjok, gueniyo Sbö läywe owa, Pablo läywe owa bakoe. E kjïshko ga kjibokwo ëre go ga llëbo jyã tara Pablorë nopga eniyo li kjïshko bakoe.

¹ Kjibokwo ëre taga tja Pablorë, bi kjlara Sóstenes tjok. Tja rokara Sbörë beno shäng ba tjlökwö roy laga Cristo Jesús äska.

² Sbö tjlökwö kragaga löng Corinto kjokyo, kjibokwo ëre ichër jek bomi kong. Pjäy tona Sbörë beno tjeng Cristo Jesús tjok kjïshko ga pjäy rokara beno tjeng dboy ba kong, pjäy jëk ber löng pjlo bek ba bokso wlo. Woyde ga nopga uunkong mär Jesucristo go li jëk ber löng eni. Jesucristo, e bi Tjlapga, e ba Tjlapga bakoe.

³ Rokër bi Data Sbö kong, Tjlapga Jesucristo kong ga ba wopjlu li kjïshko ga pjäy kjimte lok ara, pjäy ie ber löng wlëp bakoe.

Pablo wopjlu Sbö tjok

⁴ Sbö wopjlú li kjĩshko ga pjãy kjimtura ara, pjãy tōna beno tjeng Cristo Jesús tjok kjĩshko. Tja wopjlú Sbö tjok ãyado e kjĩshko.

⁵ Pjãy tōna beno tjeng Cristo Jesús tjok kuzong ga llēbo pjlú shãryara Sbörē bomi kong oblē oblēe. Pjãy iara beno lōng ba tjlōkwo miydē pjlú, pjãy iara beno lōng ba lē nopga oblē oblē kong bakoe.

⁶ E kjĩshko ga miydēmi ga Cristo roy pjlú lororwa bomi kong li, e beke.

⁷ Tjlapga Jesucristo tjwe irōng obi li koshēmi lōng wopjlú wopro ga kjok miydē twe Sbörē ba nopga kong oblē oblē li, e twara beno tjeng bomi kong pjir tjãn.

⁸ Eni ga pjãy kjimte Sbörē ber lōng wokjang ãyado, Tjlapga Jesucristo tjwe irōng obishko ga pjãy pogo llēye dret ba bokso wlo.

⁹ Pjãy rokara Sbörē jēk ber lōng ba Wa Jesucristo, bi Tjlapga li tjok wlo. Ga llēye le Sbörē li shãrye eni.

Jesús tjlōkwo kfragaga lōng englē kar kar eng tjok

¹⁰ Pjeyoga, rokēr bomi kong bi Tjlapga Jesucristo ko goshko ga pjãy lōng bēy eng tjok, pjãy shdār dboy dboy llēm wlo, pjãy wotjlik kjrinaso wlo.

¹¹ Pjeyoga, pjãy roy kuror Cloé pjeyoga tjok ga pjãy lōng englē kar kar eng tjok.

¹² Roy kuror ga pjãy kjone kjone tjlē ga «Tjawa Pablo ã», kjone kjone tjlē ga «Tjawa Apolos ã», kjone kjone tjlē ga «Tjawa Cefas* ã», kjone kjone tjlē ga «Tjawa Cristo ã» lēmi lōng eni.

---

* **1:12 Cefas**, e kowēba **Simón Pedro** bakoe.

13 ¿Cristo, e dboy dboydo? ¿Tja Pablo zröraba pjang kjlös go bomi kjışhkorō? ¿Pjāy wak jer di roshko bor ko goro?

14-15 Crispo, Gayo, epgara waga tjarë. Pjāy llamo waga tjarë llëme. Eni ga ëye wak bor ko go laga ërë llëme. Tja wopjlú Sbö tjok e kjışhko.

16 (Estéfanos pjeyoga löng ba ushko lira woror, gueniyo no oblë wororde woyo bor kong llëme.)

17 Tja ichara Cristorë, ëye wër wlo llëme. Tja ichara ba tjłkwo roy pjlú lë. Ga ba tjłkwo li kjrëba wlo ga lër kjok miydë kjok ëre go li go llëme. Loror eni kjwe ga Cristo wolono pjang kjlös go li ber dbo llëm wleni.

Shji dōra Sbōrë Cristo go, Sbō kjok miydë kjışhko

18 Nopga jeno löng li kong ga Cristo wolono pjang kjlös go li roy tjwłō llëme le. Gueniyo shji dōra Sbōrë löng li kong ga dbo ara, shji dōra e go kjışhko.

19 Sbö tjłkwo tak pjang eni:

«Nopga kjok miydë ara wleniyo le löng li,
ba kjok miydë li iër ber tjwłō llëme.

Epga iër ber löng kjok miydë llëme.»†

20 ¿Nopga kjok miydë ara wleniyo le li löng kjone? ¿No pinggaga wleniyo lëba li shäng kjone? ¿Nopga wotjłk rong wleniyo le li löng kjone? Kjok miydë kjok ëre kjing go li iara Sbōrë beno tjwłō llëme.

21 Sbö, e kjok miydë ara. E kjışhko ga kjok miydë kjok ëre kjing go li iara beno ba miydoklo llëme. Eye mär ba go ga dōra ba tjłkwo pjlú li go, tjłkwo li tjwłō llëme lëba gueniyo.

22 Judióga mär ber löng Sbö go wlo ga woyde lok ga llëbo İydëba llëm wleniyo shärye ba kong lok

† 1:19 Isaías. 29.14.

guing. Nopga judío llëm wleniyora mär ber löng ba go wlo ga woyde lok ga p̄iya tjlökwo wolëso go guing.

²³ Gueniyo tjlökwo lërwa löng li ëre: Cristo, e zröraba pjang kjlös go. Judíoga kong ga tjlökwo ëre lökyo ba kong ara, ga nopga judío llëm wleniyo kong ga tjwlō llëme le.

²⁴ Gueniyo kjong kjong rokara Sbörë beno baïya, judíoga, nopga judío llëm wleniyo bakoe. Epga kong ga tjlökwo ëre dbo ara, miyde lok ga epga dōra e go, Sbō kjok miydë ara kjışhko.

²⁵ Llëbo shäryara Sbörë li, e tjwlō llëme lëba. Gueniyo e tjwlō ara, kjok miydë kjok ëre kjing go li kjinmo. Llëbo shäryara Sbörë li, e dbo llëme lëba. Gueniyo e dbo ara, llëye shärye nopgarë kës li kjinmo.

²⁶ Pjeyoga, pjäy rokara Sbörëshko ga pjäy löng sorë woyotjlizä. Eshko ga nopga kong ga pjäy kjok miydë ara kjlobö dö, pjäy tjwlō ara kjlobö dö, pjäy pjeyoga tjwlō ara kjlobö dö bakoe.

²⁷ Gueniyo nopga löng kjok miydë llëme lëba li kjrara Sbörë, nopga kjok miydë ara le li lökkjrë e go wlo; nopga dbo ara llëm li kjrara, nopga dbo ara li lökkjrë e go wlo;

²⁸ nopga ïwaba shjiktëng, tjwlō llëme lëba li kjrara, nopga tjwlō ara li lökkjrë e go wlo bakoe.

²⁹ Shäryara eni, ëye krë ba boksho llëm wlo.

³⁰ Pjäy tōna Sbörë om go beno tjeng Cristo Jesús tjok kjrinaso. Bi kong ga e dbo ara, miydëy ga shji dōra e go, Sbō kjok miydë ara kjışhko. Ba kjışhko ga shji iara Sbörë beno pjlo bek ba bokso, shji iara beno nopga baïya, shji dōra bi shdunglo dbo

dorko dwayo bakoe.

³¹ E kjishko ga tjlökwo tak pjang Sbö tjlökwo go li beno bi kong wëlle. Tjlökwo tak pjang li tjlë ga «Ëye krë woydë ga krë Tjlapga kjishko dey.»‡

2

¹ Pjeyoga, tja öör Sbö tjlökwo roy lë bomi kongshko ga tja tjlëno bomi kong tjlökwo rong go llëm, tja opyono shäng kjok miydë ara llëm bakoe.

² Tja shäng bomi tjokshko ga tja wotjlino Jesu-cristo zröraba pjang kjlës go li roy lë bomi kong eröe. Tja tjlëno bomi kong llëbo oblë kjishko llëme.

³ Tja tjlë shäng bomi kongshko ga tja tjlëno dbo ara go llëm, pjây bangkjrörora ara, tja dete erä.

⁴ Eshko ga tja tjlëno bomi kong nopga kjok miydë ara wleniyo tjlökwo go llëme. Tjlökwo li kjrëmi wlo ga tja tjlëno ara bomi kong llëm bakoe. Tjlökwo loror li, e kjrörömi, pjây kjimtura Sbö Sëyarë ba dbo ara go kjishko.

⁵ Shäryörora eni, pjây mär ber löng Sbö dbo ara go wlo, pjây mär ber löng kjok miydë kjok ëre kjing go li go llëm wlo.

Kjok miydë ara twara Sbö Sëyarë

⁶ Gueniyo ga ëye mär Cristo go, ga wotjlík këkboga dik li kong ga tjawa tjlë ba kong kjok miydë go. Gueniyo kjok miydë lërwa li, e nopga kjok ëre so i llëm, tjlapgaga i llëm bakoe. Llono ga epga ber tjwlo ame.

⁷ Kjok miydë lërwa li, e Sbö i, jnena tjeng dboy tek dämärshko dwayo. Eshko ga Sbö wotjlík ba kjok

---

‡ **1:31** Jeremías 9.24.

miydë li ping borwa kong eeri dbaryo, e ber pjlú borwa kong wlo le.

⁸ Tjlapgaga kjok ëre so, Sbö kjok miydë li llë loklo miyde lok llëme. Miydara kjwe ga Tjlapga Kësbang li zröra lok pjang kjlôs go llëme.

⁹ Gueniyo Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Ëye Sbö woydë ga kong llëbo shärye kësbange.

Llëbo eni li ÿydëba llëm,

kuydëba llëm,

woyotjlïydëba llëm bakoe.»*

¹⁰ Gueniyo ba Sëya ichara Sbörë borwa kong, ga llëbo ëre pina borwa kong pjir, llëye woyotjlïya Sbörë kës li miyde ba Sëyarë pjir kjïshko.

¹¹ Èbo wotjlïk llë, e miyde ba sëya om go lirë eröe. Ga Sbö wotjlïk llë, e miyde ba Sëya om go lirë eni bakoe.

¹² Tjlökwo kjok ëre kjing go li wlokjrororwa llëme. Ba Sëya twara Sbörë borwa kong li wlokjrorwarë, llëbo twara Sbörë borwa kong kës li llë loklo miydërwa wlo.

¹³ Eni ga tjlökwo lërwa bomi kong li, e no ÿ llëme. Tjlökwo pina Sbö Sëyarë borwa kong li lorwarë bomi kong.

¹⁴ Ëye go Sbö Sëya llëm ga llëye le Sbö Sëyarë li tjlökwo kjre llëm, e ba kong ga tjwlö llëm kjïshko, ga llë loklo miyde llëm, kjimte Sbö Sëyarë llëm kjïshko.

¹⁵ Ëye go Sbö Sëya ga llëbo uunkong llgweya ga pjlúe. Ga epga llgweya nopga go Sbö Sëya llëm lirë ga äe.

¹⁶ Sbö tjlökwo tak pjang eni:

«Sbö wotjlïk llë,

---

* **2:9** Isaías 64.4.

ëye ommydë llëm,
 “Llëbo shäryos eni” laga ërë ba kong llëme.»†
 Gueniyo shjira wotjlík Cristo dik.

3

Shji shdär dboy dboy llëme

¹ Pjeyoga, tja shäng bomi tjokshko ga tja tjlë woydë bomi kong, tja tjlë nopga jëk löng Sbö Sëya go kong sorë ga eni. Gueniyo ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik kuzong ga tja tjlëno bomi kong, dataga tjlë ba wapga chilawa kong sorë ga eni.

² Chida, e sëyshko ga nä iayde erö, dli kjang ue ga ä kjïshko. Eni wleni ga tja shäng bomi tjokshko ga pjäy pinor wëllë, tjlökwo rong kugömi llëm kjïshko. Gueniyo eerishko ga kugömi löng llëm obi.

³ Pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik obi. Pjäy ymo ara ëng tjok, pjäy ënglë kar kar bakoe. ¿Eni ga pjäy nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik llëmdo?

⁴ Pjäy kjone kjone tjlë ga «Tjawa Pablo ï», kjone kjone tjlë ga «Tjawa Apolos ï» lëmi eni. Pjäy tjlë enishko ga pjäy jëk löng nopga Sbö miydë llëm wleniyo dik.

⁵ ¿Apolos, e ë? ¿Pablo, e ë? Tjawa Sbö parkaga döe. Borwa kjïshko ga pjäy oppino mär Cristo go. Tjawa ichara Tjlapgarë llë shäryë li, e shäryorwarë eröe.

---

† **2:16** Isaías 40.13.

⁶ Dwla dgaga wleni li* tja, di sguingga dwla kjing go wleni li† Apolos, gueniyo dwla wengga wleni li‡ Sbö.

⁷ Eni ga dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö ara llëme. Tjwlö ara li, e Sbö, dwla wengga wleni li e.

⁸ Dwla dgaga li, di sguingga li, e tjwlö bek, ga potjwlëya Sbörë pak shäryara li kjishko.

⁹ Tjawa so Sbö parkagaga kjoyo, ga pjäy so dwla dgoklo kjokyo kjoyoe.

Pjäy so u shärye Sbörë shäng kjoyo bakoe.

¹⁰ Sbö wopjlú li kjishko ga tja iara beno u shäryaga wleni. Eni ga u shakklo shäryoror bäm goshko. Oblë shäng u ywë ba kjing go. Gueniyo ëye u ywë ga woyde ga shärye yötso.

¹¹ U shakklo iak buk li, e Jesucristo, ga ëye omkjlospwë ber oblë wlo ga äe.

¹² U shakklo ëre kjing go, kjone kjone u ywë llëbo srer llëm, sua llëm wleniyo go, dbur sho shöylör, dbur sho pjlublún, akkwo wolësowa tjwlö ara wleni bakoe. Kjone kjone obi u ywë llëbo srer, sua wleniyo go, kjorkwang, kjlo sho, dwla kasho bakoe.

¹³ No llgwezlong dbaryoshko ga shäryara pjlúre, de oware, e ber wëëe. Eshko ga ba pak li tjliya iök go.

¹⁴ Eye ba pak shäryono li beno pjlú ga potjwlëya Sbörë.

¹⁵ Eye ba pak shäryono li sura pjir ga ba pak

---

* **3:6 Dwla dgaga wleni** le li, e **tjlökwo roy pjlú li laga ba kong bäm go** li loklo. † **3:6 Di sguingga dwla kjing go wleni** le li, e **tjlökwo roy pjlú li laga ba kong jek obi** li loklo. ‡ **3:6 Dwla wengga wleni** le li, e **nopga iaga ber baiya** li loklo.

li jeno ba shjiryo, gueniyo era dār, no dōktong u pjonon p̄jir roy dwayo wleni.

¹⁶ Pjāy go Sbō Sēya. Eni ga pjāy Sbō u wleni. ¿E miydēmi llēmdo?

¹⁷ Ēye Sbō u shdök ga p̄jiya Sbörē bakoe. Sbō u, e zrek, ga ba u'le'li, e pjāy om go.

¹⁸ Pjāy op̄jyāpgwē om go llēme. Pjāy kjone kjone kjok miydē kjok ēre k̄jing go lēmi wleni ga woyde ga op̄yē ber lōng kjok miydē llēm kjok ēre k̄jing go wleni, āar ber kjok miydē ara j̄lōkoyo wlo.

¹⁹ Sbō kong ga kjok miydē kjok ēre k̄jing go li, e tjw̄lō llēm, tak p̄jang Sbō tj̄lōkwo go sorē li eni. Tj̄lē ga «Ēye llēbo shāryē ba kjok miydē om go li goshko ga doshaya Sbörē e go.»[§]

²⁰ Sbō tj̄lōkwo tak p̄jang eni bakoe: «Nopga kjok miydē ara le'li wotj̄l̄ik llē, e miyde Sbörē p̄jir, ga ba kong ga tjw̄lō llēme.»*

²¹ Llēbo uunkong twara Sbörē bomi kong p̄jir tjān. E k̄j̄ishko ga ēye krē nopga kjok miydē ara k̄j̄ishko ame.

²² Tja, Apolos, Cefas,[†] tjawa iara Sbörē beno lōng bomi kjimtaga. Llēbo tjeng kjok ēre k̄jing go kēs li, e twara beno p̄jlú bomi kong. Pjāy lōng sēre, de pjāy wolonore, llēbo uunkong shārye ber p̄jlú bomi kong. Llēbo wen bomi kong eerishko li, bong k̄j̄onma li, llono li, e shārye uunkong ber p̄jlú bomi kong bakoe.

²³ Pjāy Cristo ĩ, ga Cristo, e Sbō ĩ.

[§] 3:19 Job 5.13.   * 3:20 Salmo 94.11.   † 3:22 **Cefas**, e kowēba **Simón Pedro** bakoe.

4

Sbö tjlökwo roy laga Jesús āska li pakyo

¹ Eni ga tjawa Cristo parkaga lozīa. Tjlökwo jnek tjeng pjir li lara Sbörē borwa kong, ga tjawa iara beno löng ba lē oba kong.

² Eni ga ēye kong pak twara ga woyde ga shārye yōtso, jlökoyo, woyde pak twaga lirē sorē li eni.

³ Tja llgwega pjāydē, llēm ga tja llgwega nopgarē wleni ga e bor kong ga llēno llēme. Tja opllgwek om go llēm bakoe.

⁴ Llēbo pjlú miydēr li shāryēr eni lēr bor pjlúshko. Gueniyo bor kong ga llēno llēm bakoe. Bor llgwega li, e Tjlapga Jesús erōe.

⁵ E kjīshko ga no oblē llgwemi llēm, āār jong no llgwezlong dbaryoshko jā. Tjlapga li tjwe irōng obi dbaryo li koshozī dey. Eshko dbaryo ga llēbo jnek tjeng kjok ro sī roy wleni li shiya āār ber wēlēshko, no wotjlīk ba pjlúshko llē li, e shiya ber eni bakoe. Eshko ga kjlara kjlara poshrēya Sbörē om go, ba pak shāryara sorē li kjīshko.

⁶ Pjeyoga, «Llēbo shāryēy llēbo tak lok li kjinmo llēme» lēba eni īyado. Llēbo ēre lēr bor kjīshko, Apolos kjīshko, ber pjlú bomi kong wlo, pjāy opping tjlökwo ēre shāryē pjlú wlo. Eni ga bomi pingga, bomi kägāyo, e pjlú, oblē kjinmo woyotjlīmi ame. Shji krē eni llēme.

⁷ ¿Pjāy tjwlō ara, oblē kjinmo laga ērē? ¿Pjāy krē llēbo tjeng bomi tjok li kjīshko ega? Llēbo kjroromi kēs li, e twaga Sbörē om go bomi kong.

⁸ Pjāy wotjlīk ga llēbo uunkong tjeng bomi tjok tjān lēmi, llēye oblē woydēmi llēme. Pjāy wotjlīk ga pjāy löng pjlupga wleni tjān, gueniyo shji eni llēme.

Woydër ga pjäy pjlupga wleni jlökoyo, tjawa ber eni bomi tjok bako wlo.

⁹ Bor kong ga tjawa Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska ère kong shto wlëna Sbörë tjwlö llëm wleni. Tjawa iara beno löng zrökoba wlo, ga nopga uunkong tön löng llëye wen borwa tjok li ïya lok wlo, Sbö parkagaga kjok dogo so tön löng borwa ïk wlo eni bakoe.

¹⁰ Cristo tjlökwo roy lërwa oba kong kjïshko ga tjawa kä llëm wleni, tjawa dbo llëm bakoe lëba. Gueniyo pjäyda wotjlïk ga pjäy tönno beno tjeng Cristo tjok kuzong ga pjäy kjok miydë ara, dbo ara lëmi eni. Pjäy tjwlö ara lëba, gueniyo tjawara ïywaba shjiktëng.

¹¹ Eerishko ga tjawa löng song, tjawa pjli kuk ara, tjawa wodogro, tjawa shwong llëm, tjawa shdungoba ara, tjawa u dret bakoe.

¹² Tjawa sjeno parkorbo borwa orkwo om go go. Tjawa lëba owashko ga kar dboryërwa pjlú; tjawa shdungobashko ga kurwa kjinge;

¹³ tjawa läywëba owashko ga kar dboryërwa yötso. Eerishko ga tjawa oba kong ga tjwlö llëm, shkimkwo sho wleni, llëbo owa dbukko wleni lëba.

¹⁴ Tjlökwo ère tër bomi kong, pjäy lökkjrë e go wlo llëme. E bomi poshdungglo, pjäy bor wapga woydër ara wleni kjïshko.

¹⁵ Pjäy tönno beno tjeng Cristo Jesús tjok tjlökwo roy pjlú li loror bomi kong bäm go kjïshko. E kjïshko ga pjäy Cristo tjlökwo pinggaga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) ëmdë ga pjäy dataga ara llëm, bomi data kjlaraso wleni li, e tja.

16 E kjĩshko ga rokër bomi kong ga pjäy opshäryos botoya dik.

17 Timoteo, e ichër jek bomi shwoy, pjäy jæk sorë le bomi kong wlo. E bor wa wleni, e woydër ara, e parkë shäng Tjlapga Jesús kong pjlu íyado. Tja jæk shäng Cristo Jesús tjok sorë ga woyoshre bomi kong. Tjlõkwo lër shäng Jesús tjlõkwo kjrágaga kong kjone pogo li, e le bomi kong bakoe.

18 Pjäy kjone kjone krë ara, pjäy ïn äär ame lëmi kjĩshko.

19 Gueniyo ga woyde Tjlapgarë wleni ga tja jek äär bomi ik wop äe. Eshko ga nopga krë ara li sorë ïn wëllë, dbo twara Sbörë ba kong jlõre, de tjlä sogga erä, e miydër pjire.

20 Eye parkë ba pjluyo Sbõ li kong ga woyde ga tjlä erä llëm, dbo twe ba kong llëye le li shärye eni wlo bakoe.

21 ¿Llëye woydëmi? ¿Woydëmi ga tja jek bomi shdunggare, de tja jek äär shäng wopjlu bomi tjok, pjäy poshrër wlo?

5

Domer llëbo shäryono owa anmoyõ

1 Pjäy kjlara roy kuror ga ba mewa kjrono sök ba boy. Llëbo shäryara eni li, e owa anmoyõ. Nopga Sbõ miydë llëm wleniyo ëmdë ga äär llëbo owa shäryë eni llëme.

2 Eni ëmdë ga pjäy löng bomi krë tjok. Zok ga pjäy kjwe löng woydëe. Woyde ga domer li ichoromi kjwe to bomi tjrëko dwayo.

3 Tja shäng bomi tjok llëm ëmdë ga pjäy woyotjlin enido. E kjĩshko ga llëbo lër shäng bomi kong ëre,

tja shäng bomi tjok om go wleni. Lër bomi kong ga domer llëbo owa shäryono eni li, e shdũzã.

⁴ Pjãý tön Tjlapga Jesús ko goshko ga tja shäng bomi tjok wleni, ga Tjlapga Jesús dbo li tjeng bomi tjok bakoe.

⁵ Eshko ga domer li iozĩ ber tjeng Ä wloshko, ba doyo shdũya pjir wlo. Eni ga Tjlapga Jesús tjwe iröng obishko ga ba sëya där kjwe.

⁶ Pjãý krë, e owa. «Pjlung shosho uukklo chira dö ëmdë ga pjlung shosho bayo kjöm pogo ga uuya pjire» lëba eni. E miydëmi löng pjir tjän.

⁷ Pjlung shosho uukklo këguë li dbuya judíogarë, pjlung shosho shäryak ba uukklo tjok llëm wleniyo shärye wlo. Eni wleni ga domer owa li ichozĩ to bomi tjrëko dwayo, nopga to löng llëbo owa shäryë baĩa dik llëm wlo, pjãý iara Sbörë ber löng owa eni llëm kjĩshko. Eni ga pjãý ber löng pjlung shosho tjaglën, shäryak ba uukklo tjok llëm wleni. Cristo zröraba bi kjĩshko tjän, öng wlëp ushko so llgwoklë zröya judíogarë Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo kong wleni.

⁸ Ba dbar li shrëyashko ga pjlung shosho uukklo tjok li dbuya lok, äska shärye ba uukklo tjok llëm wlo. Eni wleni ga bi dözlong dbaryo li shrëy wlo ga woyde ga llëbo owa shäryoroy dënashko li shäryëy ame, shji ber löng wotjlik bëy jlökoyo wlo.

⁹ Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Pjãý opkjos nopga llëbo owa shäryë eni li shwoy dwayo. Toror bomi kong kjibokwo ichoror jek bomi kong bäm go li go.

¹⁰ Gueniyo toror enishko ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo lotë llëme. Shäryëmi eni wlo kjwe ga

pjāy opshik kjok ëre kjing go dwayo kjluwe, epga uunkong llëbo owa shäryë eni kjĩshko. Epga wotjlik dbur tōng ba kong erö, oblë jyāpgwe, llëbo lūyotke wlo, sböpga jyāglo poshrëya lok bakoe.

¹¹Tjlökwo toror bomi kong'li, e pjlollgwer woydë kjibokwo ëre go. Bomi pjeyo Jesús tjlökwo kjruga jëk shäng owa eni ga pjāy opkjë ba shwoy dwayo. Kjone kjone pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, wotjlik dbur tōng ba kong erö, sböpga jyāglo poshrëya, oblë läywe owa, nelōtkë ä, oblë jyāpgwe, ba llëbo lūyotke wlo. Bomi pjeyo Jesús tjlökwo kjruga jëk shäng owa eni ga pjāy ië ba tjok ëmdë llëme.

¹²⁻¹³Nopga bi pjeyoga llëm wleniyo llgwey llëme. Ba llgwegaga li, e Sbö. Gueniyo nopga jëk löng bomi tjok eshko li llgwezĩa. Sbö tjlökwo tak pjang eni: «Domer owa shäng bomi tjrëko li ichozĩ toe.»*

6

Jesús tjlökwo kjruga äng wlëk kar kar äng tjok sorë

¹Pjāy kjone kjone äng wlëk kar kar äng tjok wlenishko ga pjāy llet äng rotë kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo shwoy llëme. Bek ga rotëmi Sbö nopga kong, llgweya lok wlo.

²Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo llgwegaga ber Sbö nopgarë. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo chira bomi tjrëko li llgwemi om go ga ä sorëro?

---

* **5:12-13** Deuteronomio 17.7; 19.9; 21.21, 24; 24.7.

³ Llono ga Sbö parkagaga kjok dogo so ëmdë ga llgwey bakoe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go li llgwey ga maling anmoyõ.

⁴ ¿E kjishko ga pjây ëng wlëk kar kar ëng tjok wlenishko ga llgwemi ëng tjok ga ä wleni ga pjây wotjlik ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo omllgwek ga pjlu lëmire?

⁵ Lër bomi kong eni, pjây lökkjrë e go wlo. ¿Shäng kjlara bomi tjrëko kjok miydë pjây llgweya wlo li dretdo?

⁶ Gueniyo pjây ëngkwë bomi pjeyoga tjok dö llëm, pjây ëng rotë to löng kjok llgwegaga Sbö miydë llëm wleniyo kong, oba uunkong bokshto.

⁷ Pjây ëng rotë äär löng tjlapgaga shwoy li, e lökyo ara. Pjlu wlo ga llëbo shäryara oblërë bomi kong owashko, pjây llëbo lüyotkara oblërëshko ga kumi ber löng kjing dey.

⁸ Gueniyo ga llëbo shäryëmi om go oblë kong owa, oblë llëbo lüyotkëmi bakoe. Ga pjây löng omshäryë eni bomi pjeyoga tjok.

⁹⁻¹⁰ Eye llëbo shäryë oblë kong owa ga äär Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme. ¿E miydëmi llëmdo? Nopga llëbo owa shäryë oblë oblë. Pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, sböpga jyäglo poshrëya, orkwosmono pjir ëmdë ga pë oblë tjok, domer pë domer tjok, oblë llëbo lüyotke, wotjlik dbur töng ba kong erö, nelötkë ä, oblë läywe owa, oblë jyäpgwe, llëbo lüyotke wlo. Pjây jyäpgwëba ga jlö lëmi llëme. Eye opshäryë eni ga äär Sbö sök no pjluo iyado lishko llëme.

¹¹ Dënashko ga pjây kjone kjone llëbo shäryono eni. Gueniyo pjây eni ame, owa pjang bomi go li

lõna Sbörë beno dret, ga pjây iara beno tjeng dboy ba kong. Pjây iara beno pjlo bek ba bokso, llëbo shäryara Tjlapga Jesucristorë bomi kong li kjishko, Sbö Sëya dbo go.

Shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme

¹² «Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe» lëmi eni. Eni jlõe. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlú bi kong llëme. Llëye shäryër woydë li shäryër ga pjlúe. Gueniyo llëbo kjone kjone shäryër ga tja ber shäng ichaga erë. E kjishko ga llëbo eniyo shäryër llëm, tja opichë om go ga pjlú wlo.

¹³ «Dli, e uëy wlo, jer äär bi böpkwo roshko wlo. Bi böpkwo, e dli kong bebi» lëmi eni. Eni jlõe. Gueniyo llono ga pjöyikong li pjir, shji böpkwo ame, dli ame bakoe. Gueniyo shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Bi doyo, e e kong wlo llëme. Llëye woyde Tjlapgarë shäryëy wlo li, e shäryoydë bi doyo go erö dey. Bi doyo ichaga li e.

¹⁴ Tjlapga Jesús woshrra Sbörë iröng obi ba dbo ara go, ga llono ga shji woshre eni bakoe.

¹⁵ Bomi doyo, e Cristo ï. ¿E miydëmi llëmdo? ¿Eni ga llëbo Cristo ï li töy walë to shäng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo ga pjlúre? Llëme.

¹⁶ Ëye tön walë eniyo tjok ga ber shäng ba tjok kjlaraso wleni. Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Pjöyikong li ber löng kjlaraso wleni.»*

¹⁷ Gueniyo ëye tön Tjlapga Jesús tjok ga ba sëya, Tjlapga li Sëya, e tön ber löng kjrinaso wleni.

¹⁸ E kjishko ga shji orkwosmono ë tjok llëm ga shji pë ba tjok llëme. Llëbo owa shäryëy oblë ga e ber

---

* 6:16 Génesis 2.24.

owa bi doyo kong llëme. Gueniyo ëye llëbo shäryë ba doyo kong owa eni ga llëbo shärye ba doyo om go li kong owa.

¹⁹ Bomi doyo, e Sbö Sëya u wleni, e ichara Sbörë beno pjang bomi go kjishko. ¿E miydëmi llëmdo? Pjãy opichë om go llëm, pjãy ichaga Sbörë,

²⁰ pjãy tjwlëna pjir kjishko. E kjishko ga llëye woyde Tjlapgarë shäryëmi wlo li, e shäryomirë bomi doyo go erö, Sbö ber kësbang, tjwlö ara wlo.

7

Shji orkwosmok wlo ga sorë

¹ Llëbo kjakrokromi bor kong kjibokwo go li, e dboryër bomi kong shara. Pjlú wlo ga shji orkwosmok llëm dey.

² Gueniyo nopga ara pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok kuzong ga zok ga pjãy domerga pë bomi boy onmo li tjok, pjãy walëga pë bomi lanma onmo li tjok eni bakoe.

³ Domerga orkwosmok löng pjir, pjãy pë bomi boy tjok wlo. Walëga orkwosmok löng pjir, pjãy pë bomi lanma tjok wlo. Pjãy orkwosmok löng pjir kjishko ga «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme.

⁴ Walë orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba lanma i bakoe. Domer orkwosmok shäng pjir ga ba doyo, e baïya dö llëm, e ba boy i bakoe.

⁵ «Tja pë bop tjok llëme» lëmi ëng kong llëme. Gueniyo pjãy wotjlik bëy ëng kong ga «Shji pë ëng tjok llëm dbar kjwöbö, shji ber löng syöshtë Sbö kong ïyado wlo» lëmi ëng kong ga pjlúe. Gueniyo

dbar ara llëme. E irgo ga pjây pë ëng tjok jek obi, pjây tjlîya Ärë, llëbo owa shäryë wlo ga ä wlo.

⁶ Llëbo ëre shäryëmi woydë ga shäryëmi ga pjlú, gueniyo «Shäryozĩ eni» lotë llëme.

⁷ Bor kong ga pjây uunkong orkwosmok llëm ga pjlú, gueniyo shji iara Sbörë llëbo shäryë oblë oblëe. Kjong kjong iara beno löng orkwosmok llëm wlo, kjong kjong iara beno löng orkwosmok wlo bakoe.

⁸ Pjây löng orkwosmoydë llëm obi, pjây syäpga, pjây ber löng tjoksa botoya dik ga pjlúe.

⁹ Gueniyo pjây wotjlik ëbo wlëk iyado, pë ba tjok wlo wleni ga pjây orkwosmok ga pjlú, pjây wotjlik llëbo owa shäryë iyado llëm wlo.

¹⁰ Pjây orkwosmok löng pjir, tjlökwo lara Tjlapga Jesúsdë bomi kjïshko. Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma rayëmi llëme.

¹¹ Rayoromi wleni ga pjây ber löng tjoksa, llëm ga pjây tön iröng bomi lanma rayoromi li tjok obi. Domerga orkwosmok löng pjir, bomi boy rayëmi llëm bakoe.

¹² Llëbo oblë lër bomi kong, gueniyo ëre laga tjarë om go bomi kong, e laga Tjlapga Jesúsdë llëme. Domerga orkwosmok löng walë Jesús tjlökwo kjruga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi boydë llëm ga e rayëmi llëm bakoe.

¹³ Ga walëga orkwosmok löng domer Jesús tjlökwo kjruga llëm wleniyo tjok, pjây raye woydë bomi lanmarë llëm ga e rayëmi llëm bakoe.

¹⁴ Shäryëmi eni ga ba boy kjïshko ga domer Jesús tjlökwo kjruga llëm wleniyo li de Sbörë, ba nopga de sorë ga eni, ga ba lanma kjïshko ga walë Jesús tjlökwo kjruga llëm wleniyo li de Sbörë eni bakoe.

Eni ga bomi wapga de Sbörë bakoe. Gueniyo shäryëmi eni llëm ga epga de llëme.

15 Pjây orkwosmok löng Jesús tjlökwo kjruga llëm tjok, pjây raye woydë ga wëyë. Pjây rayara eni ga pjây pogo llëye dret Sbö bokso. Shji rokara Sbörë, shji ber löng wopjlú ëng tjok wlo.

16 Gueniyo pjây ber löng orkwosmok ba tjok ga pjlú ga shäryozï eni. Bomi kjïshko ga bomi kjlara li där kjwe.

17 Shji kjlara kjlara löng sorë li laga Sbörë. Pjây rokara Sbörëshko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni. Lër eni Jesús tjlökwo kjrägaga uunkong kong.

18 Domerga, pjây rokarashko ga pjây löng doyo jyã tak pjir ga wëyë. Eshko ga pjây löng doyo jyã tak llëm ga pjây doyo jyã të llëme.

19 Shji doyo jyã tak pjirde, de llëmde, e tjwlö llëme. Shji Sbö tjlökwo kolë li, tjwlö tjok li e.

20 Pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

21 Eshko ga pjây parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ga pjây woydë llëme. Gueniyo pjây döya woydë bomi sogorë ga pjây to dey.

22 Pjây rokarashko ga pjây parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo ga Sbö bokso ga pjây beno Tjlapga Jesús kjlarayo shara, pjây sogo dret wleni. Pjây rokarashko ga pjây sogo dret ga pjây iara Sbörë beno Cristo ï, eni ga eerishko ga pjây sogo tjok wleni.

23 Pjây tjwlëna Sbörë tjwlö ara. E kjïshko ga pjây opyë ber ichaga no oblërë ame, pjây ichaga ber Sbörë döe.

24 Pjeyoga, pjây rokarashko ga pjây löng sorë ga pjây ber löng eni.

25 Pjãý löng orkwosmoydë llëm obi kong, tjlökwö 'lara Tjlapga Jesúsde bomi kjïshko llëme. Gueniyo tja kjimte Tjlapga 'lire kjïshko ga tjlökwö 'lër bomi kong ëre, e beke.

26 Bor kong ga shji löng eerishko dbar owa kjïshko ga pjãý löng sorë ga pjãý ber löng eni dey.

27 Pjãý orkwosmok löng pjir ga pjãý ëng rayë llëme. Pjãý löng orkwosmok llëm ga pjãý boy wlek llëme.

28 Gueniyo pjãý orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryoromi llëme. Kjogloga orkwosmono wleni ga llëbo owa shäryara llëm bakoe. Gueniyo ëye orkwosmono ga kong llëbo owa wen ara kjok ëre kjing go. Lër bomi kong eni, pjãý llono ga song llëm wlo.

29 Pjeyoga, 'lër bomi kong eni, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo dbar kjwöbö obi erä kjïshko. E kjïshko ga pjãý orkwosmok löng pjir ga pjãý jëklöng nopga orkwosmok llëm wleniyo dik shara;

30 pjãý slar ëë llëbo kjïshko ga pjãý wotjlik ara ba kjïshko ame; pjãý löng wopjlú llëbo kjïshko ga pjãý wotjlik ara ba kjïshko ame; pjãý llëbo tjwlëno ga e ber bomi kong 'yado wlo lëmi llëm bakoe.

31 Eni ga shji löng kjok ëre kjing go obishko ga llëbo tjeng kjok ëre kjing go 'li, e woyotjliy ara llëm, kjok pjir lë kjïshko.

32 Pjãý kjimtër woydë, pjãý woydë ame wlo. Domer shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ber pjlu ba tjok wlo.

33 Gueniyo domer orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlu ba boy tjok wlo.

³⁴ Eni ga wotjlik kjring pjök. Walë shäng tjoksa ga wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë, ba doyo, ba wotjlik, e ber ba kong wlo. Gueniyo walë orkwosmok shäng pjir ga wotjlik llëbo tjeng kjok ëre kjing go shäryë, ber pjlu ba lanma tjok wlo.

³⁵ Lër bomi kong eni, ber pjlu bomi kong wlo, pjäy orkwosmok ga äe lotë llëme. Woydër ga pjäy jëk ber löng pjlo bek, pjäy ber löng wotjlik Tjlapga Jesús pak shäryë döe.

³⁶ Domerga tjlokwo twono kjoglo kong orkwosmok wlo, pjäy orkwosmok woydë ba tjok, kjoglo li luyo öötong orkwosmok wlo guing kjishko ga pjäy orkwosmok ba tjok ga pjluë. Llëbo owa shäryomirë llëme.

³⁷ Gueniyo pjäy wotjlik orkwosmok llëme lëmi, woydëmi eni kjishko, pjäy ichaga ërë llëm kjishko, ga pjäy wotjlik llëbo owa shäryë llëm ga pjäy orkwosmok llëm ga pjluë. Llëbo pjlu shäryomirë.

³⁸ Eni ga pjäy orkwosmok kjoglo tjok ga e pjluë. Gueniyo pjäy orkwosmok ba tjok llëm ga e pjlu anmoyö.

³⁹ Walëga orkwosmok löng pjir, bomi lanma sök së obishko ga rayëmi llëme. Gueniyo wolono ga pjäy orkwosmok domer oblë tjok ga pjlu, gueniyo woyde ga Tjlapga Jesús tjlokwo kjraga wleniyo.

⁴⁰ Gueniyo pjäy orkwosmok ame ga pjäy ber löng wopjlu anmoyö. Tja go Sbö Sëya. Tja wotjlik eni e kjishko.

8

Sjängna twaraba sböpga jyäglo kong

¹ Tjłkwo lër bomi kong, öng zróra, sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li kjishko. Llëbo ère kjishko ga shji uunkong llëbo miydë sira. Èye ommiydë ara, oblë kjinmo le ga shäng krë erä. Pjlú wlo ga shji èng woydë ara kar kar dey, shji uunkong dbokjrë e go wlo.

² Èye kjok miydë le ga ba kjok miydë li äätë, woyde dik llëm obi.

³ Gueniyo èye Sbö woydë ga miyde Sbörë pjlúe.

⁴ ¿Eni ga öng sho twaraba sböpga jyäglo kong ba poshrëkklo li uëy ga pjlúe? Miydëy pjlú ga sböpga jyäglo llë, e tjwlo llëme. Sbö sök kjlaraso eröe.

⁵ Sböpga löng ara kjok dogo, kjok ère kjing go lëba. Kowëba ba tjlapga bakoe.

⁶ Gueniyo bi kong ga Sbö sök kjlaraso eröe. Data Sbö li e. E llëbo uunkong shäryaga, ga shji löng së parkë ba kong wlo. Shji Tjlapga kjlaraso bakoe. Jesucristo li e. E go ga llëbo tjeng kës li shäryara Sbörë.

⁷ Gueniyo e miyde Jesús tjłkwo kragaga uunkongdë llëme. Dënashko ga kjone kjone sgara löng ba sböpga jyäglo li poshrëk. E kjishko ga öng sho li ue lokshko ga sböpga jyäglo li woyotjlíya, ga mär löng Cristo go ma obi kjishko ga wotjlík ga öng sho li, e uako llëme le.

⁸ Gueniyo shji wlokjre Sbörë llëye uëy li kjishko llëme. Uoroy llëm ga shji beno owa Sbö bokso llëm, uoroy ga shji beno pjlú anmoyö ba bokso llëm bakoe.

⁹ Pjäy döra Sbörë beno löng öng sho li uë ga pjlúe. Eni ëmdë ga pjây sjëke. Llëye uëmi li kjishko ga

bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ichëmi dir llëme.

¹⁰ Pjây ië sböpga jyäglo syõ uyo lishko ga pjây ïya bomi kjlara lirë kjwe. Miydëmi pjlu ga öng sho li uëmi ga pjluë. Gueniyo bomi kjlara mär shäng Cristo go ma obi li ommiydë llëme. Eni ga pjây ïna kjishko ga omshäryë eni bako kjwe.

¹¹ Cristo wolono ba kjishko. Gueniyo eshko ga Cristo rayara bomi kjlara lirë, llëbo shäryoromi li kjishko, miydëmi ga llëbo li shäryëmi ga pjlu gueniyo.

¹² Llëbo shäryëmi bomi pjeyoga mär löng Cristo go ma obi li kong owashko ga e shäryëmi löng Cristo kong wleni.

¹³ E kjishko ga llëbo uoror li kjishko ga bor kjlara li diktong wleni ga tja sjëng uë ame dey.

9

Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska li opshäryë sorë

¹ Tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska. Tja ichaga norë llëme. Bi Tjlapga Jesucristo ïnor om go. Tja parkono ara ba kong kjishko ga eerishko ga pjây beno löng mär ba go.

² Oblë kong ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska llëme le, gueniyo bomi kong ga tja eni. Pjây mär löng ba go. Miydëba e go ga tja Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska jlë.

³ Tja läywëba owashko ga dboryër eni.

⁴ Tja, Bernabé, pak shäryërwa löng li kjishko ga pjây ichërwa borwa sëng ga pjluë.

5 Sbö tjlökwo roy lagaga Jesús äska llamo löng li, Tjlapga Jesús lëmga, Cefas,* epga orkwosmono löng pjir, ga to löng parkëshko ga ba boyga Jesús tjlökwo kjruga wleniyo söya to löng ba tjok. Tjawa omshäryë eni ga pjlú bakoe.

6 ¿Potjwlëk löng llëm li ber tjawa döre? ¿Tjawa ië wlo ga woydëmi ga tjawa pak shäryë oblëre?

7 Ængkjwagaga oppotjwlëk om go llëme. Æye dwla dguë ga botjyëshko ga ba bo, e ue. Æye öng dë ga nä dyo llruya ga ie.

8 Wotjlik ëre botoya döe lëmi llëme. Kjuk llgwekklo tara Moisésdë li omlë eni bakoe.

9 Tjlëno beno eni: «Öng llë sök dwla kjwokäk† ga ne pjriy llëme.»‡ Tjlökwo ëre lara Sbörë öng kjishko dö llëme.

10 E lara borwa kjishko bako, tjawa ië wlo bakoe. Æye klung luryë, llëm ga dwla kjwokäk ga woyde ga bo koshe, mär ber löng e go wlo.

11 Eni ga tjlökwo roy pjlú li lororwa bomi kong, dwla dgororwa wleni. ¿Eni ga pjäy wotjlik borwa kjimtë llëm ga pjlúe lëmire?

12 No oblë llëbo rokë bomi kong ga pjlú kuzong ga tjawa omrokë bomi kong ga pjlú anmoyö.

Eni ëmdë ga llëbo rokororwa bomi kong llëme. Tjawa llëye dretshko ga kurorwa jek löng kjing erä, pjäy wotjlik owa Cristo roy pjlú li kjishko llëm wlo.

13 Æye parkë Sbö u roy ga mär e goshko. Æye parkë öng sho sukklo jong lishko ga mär e go bakoe. ¿E miydëmi llëmdo?

* 9:5 *Cefas*, e kowëba *Simón Pedro* bakoe. † 9:9 Öng jek sök dwla kjwokäkshko ga ne pjrikoba llëm, ië ga pjlú wlo. ‡ 9:9 Deuteronomio 25.4.

14 Eni wleni ga Tjlapga Jesús tjẽ ga eye ba tjlõkwo roy pjlú læ oba kong ga woyde ga mär ba go bakoe.

15 Eni gueniyo ga shäryotë eni llëme. Tjlõkwo ëre tër bomi kong, pjäy woydër ga tja kjimtëmi kjishko llëme. Tjlõkwo roy pjlú li lær oba kong ga tjwlõ shir llëme. Tja wopjlú e kjishko. Shäryër eni llëm ga äe. Tja wolon wëyë dey.

16 Tjlõkwo roy pjlú li lær oba kong, tja krë e kjishko ga äe. Pak li, e twara Sbörë bor kong shäryër eni wlo. Shäryër eni llëm ga tja song jlõe.

17 Shäryër eni bor wotjlik om go li go kjwe ga tja potjwlëkklo tjok. Gueniyo pak li shäryër, tja ichaga Sbörë e shäryë kjishko.

18 ¿Eni ga bor potjwlëkklo li llë? Tjlõkwo roy pjlú li lær oba kong ga tjwlõ shir llëme. Llëbo rokër bomi kong ga pjlú, gueniyo shäryër eni llëme. Tja wopjlú e kjishko. Bor potjwlëkklo li e.

19 Tja ichaga ërë llëm, gueniyo tja opyono beno shäng nopga uunkong parkaga, nopga ara mär ber löng Cristo go bor kjishko wlo.

20 Tja shäng judíoga tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng judío wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo. Tja shäng nopga mär löng kjok llgwekklo tara Moisésdë go li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li kolë eni bako wleni, miydër ga tja ichaga erë llëm gueniyo. Shäryër eni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe.

21 Tja shäng nopga kjok llgwekklo li miydë llëm wleniyo li tjrëkoshko ga tja opyë ber shäng kjok llgwekklo li woyojek wleni. Gueniyo kjok llgwekklo Sbö ï li woyojer jlõkoyo lotë llëme.

Miydër ga tja ichaga kjok llgwekklo Cristo ï lirë ÿyado.

²² Tja shäng nopga mär löng Cristo go ma obi li tjrëkoshko ga tja opyë shäng baïya dik wleni, epga mär ber löng Cristo go wlo bakoe. Nopga uunkong kong ga tja opyë ber löng baïya dik wleni, kjone kjone där wlo.

²³ Shäryër eni, tjlökwo roy pjlú li kjïshko, llëbo wen pjlú tjlökwo kjïshko li ber bor kong bako wlo.

²⁴ Nopga zronshko ga zron lok jekdo uunkong, gueniyo ba potjwlëkklo li ber kjlaraso kong eröe. ¿E miydëmi llëmdo? Eni ga pjäy drön ëë, pjäy jëk löng pjlo bek wlo, bomi potjwlëkklo li twe Sbörë bomi kong wlo.

²⁵ Olö ga nopga tjör, ëye ber kjang ÿya lok wlo. Ëye tjör woydë eni ga opping ara, tjör pjlú wlo. Shärye lok eni, ba potjwlëkklo li shaya wlo, gueniyo ba potjwlëkklo li srer. Bi potjwlëkklo twe Sbörë bi kong lira srer llëm, ber ÿyadoe.

²⁶⁻²⁷ E kjïshko ga tja jëk pjlo bek, tja äär woydë kjone li, tja äär eshko wlo. Nopga ëng yokshko ga olö ga yoya ga pjë llëme. Era tjwlö llëme. Llëbo shäryër li ber tjwlö llëm eni llëm wlo ga tja drön ara, pak li shäryër ber pjlú wlo. Bor doyo ëre ichër bor kolë, tja ichaga erë llëm wlo. Shäryër eni, tjlökwo loror pjirshko ga pak shäryoror li tjwlö tjok wlo.

10

Shji jëk löng Israel tjëyoga tek dënashko so ï dik llëme

¹ Pjeyoga, bi tɔlapgaga tek dēnashko so jēk to lōng pjang sho li dorko, ga dipzono tek Dlung Srēzrēn kjwo na lēkong. Woydēr ga e woyotɔljĩã.

² Epga wara pjang sho li, dlung lirē wleni, ga beno lōng Moisés tjok eni.

³ Epga uunkong mār lōng dli ter shrono kjok do dwayo li go,

⁴ di ichara Sbörē tur ak roy dwayo li go bakoe. Gueniyo daga ak lirē llēm, daga to shāng ba tjok li, e Cristo om go lirē.

⁵ Eni ēmdē ga Sbō beno wopɔlú epga ara tjok llēm, ga ba dboglo iara beno tjeng kjok dogro no llēm lishko llaw pogo.

⁶ Llēbo ēre shāryono beno bi kong, shji poshdūya wlo, llēbo owa li woyotɔljĩy baĩya dik llēm wlo.

⁷ Epga kjone kjone sbōpga jyāglo poshrēno, tak pjang Sbō tɔlōkwo go sorē li eni. Tɔlē ga «Nopga li wloktong, ga iono ara. Pjir ga kojono lok, ga bērkono, llēbo owa shāryono ara.»* Shji opshāryē eni baĩya dik llēme.

⁸ Epga kjone kjone orkwosmono ē tjok llēm ēmdē ga pono ba tjok. E kjĩshko ga wolono doglo sak dbāw dbāw pɔloglo sak pɔk kjingsho sak dbāw dbāw pɔloglo mya (23,000) dbar kjwaraso. Shji opshāryē eni baĩya dik llēme.

⁹ Epga kjone kjone Tɔlapga tɔlino. E kjĩshko ga epga uara dgurdē, ga wolonoe. Shji opshāryē eni baĩya dik llēme.

¹⁰ Epga kjone kjone Sbō lāywono owa. E kjĩshko ga ba parkaga kjok dogo so ichara ba zrök. Shji opshāryē eni baĩya dik llēme.

---

* **10:7** Éxodo 32.6.

11 Eerishko ga shji löng dbar pjitoshko. Llëbo shäryono epga kong kës ëre beno bi kong, shji poshdüya wlo.

12 Eni ga pjäy wotjlík ga pjäy kjang, pjäy dir ga äe lëmi wleni ga pjäy opdë ara, pjäy llëbo owa shäryë baïya dik llëm wlo.

13 Pjäy wotjlík llëbo owa shäryëshko ga e wen ë pogo kong eni, e woyotjlízïa. Shji raye Sbörë llëme. Eshko ga pjäy ie ber löng tjlíya äär jong kumi ma go llëme. Wen bomi kong enishko ga pjäy kjimte, pjäy dër eshko dwayo ga pjlú wlo, llëbo owa shäryëmi llëm ga pjlú wlo bakoe.

Sböpga jyäglo sëngglo

14 E kjïshko ga pjeyoga, shji sböpga jyäglo poshrëk llëme.

15 Tja tjlë bomi kong, pjäy löng kjok miydë wleniyo. Llëbo lër li enire, de eni llëmde, llgwezï pjäydë om go.

16 Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëyshko ga shji tjlë Sbö kong ga shji wopjlú ba tjok, kjillgwo bo dyo dbo ara li kjïshko. E irgo ga iëy, shji kjimtara Cristo srëngdë li loklo. Ga pjlung shosho suk pjir lira toy, ga uëy, shji kjimtara Cristo doyorë li loklo.

17 Shji löng eshko ara, gueniyo shji doyo kjlaraso wleni, pjlung shosho suk pjir uëy li kjwaraso dö kjïshko.

18 Israel tjëyoga öng zrök, sho suk Sbö kong li woyotjlízïa. Öng sho li ue lok eshkoshko ga uunkong löng eshko li löng Sbö poshrëk, ga ber löng no kjlaraso wleni e kjïshko.

19-20 Öng sho twaraba sböpga jyäglö kong li tjwlö tjok lotë llëme. Sböpga jyäglö li tjwlö tjok lotë llëm bakoe. Gueniyo nopga Sbö miydë llëm wleniyo sböpga jyäglö sëngshko ga ba sëngglö li ber Ä sëyaga poshrëkklo, e Sbö poshrëkklo llëme. Woydër ga pjây tön Ä sëyaga tjok llëme.

21 Ä sëyaga sëngglö li uëmi wleni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uëmi ga äe.

22 Shji ymoyotke Tjlapgarë ara. Shäryoroy eni kjwe ga iirkë bi kong ara. ¿Shji dbo ara ba kjinmo lëmiro?

Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe

23 «Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe» lëmi eni. Gueniyo llëbo uunkong shäryëy li ber pjlú bi kong llëme. Llëye shäryëy woydë li shäryëy ga pjlúe. Gueniyo llëbo tjeng kës li, shji kjimte llëme.

24 Llëbo ber pjlú bi kong li wlëydë llëme. Llëbo ber pjlú oblë kong li wlëydë dey.

25-26 Sbö tjlökwö tak pjang eni: «Llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li, e Tjlapga Ì.»† E kjïshko ga sjëngna tjeng ba soynezlóng uyo roshko li tjwlëmi, uëmi ga pjlúe. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúe, e woyotjlími llëme. Tjwe kjone dwayo jakrokëmi ë kong llëm bakoe.

27 Sbö tjlökwö kragaga llëm wleniyo, pjây maya jek ba shwoy le ga pjây jek ga pjlúe. Llëye twe bomi kong eshko li uëmi pjire. Llëbo shäryëmi löng oware, de pjlúe, e woyotjlími llëme.

28 Gueniyo ga ëbo tjlë bomi kong ga «Sjëngna kjwe twaraba sböpga jyäglö kong» le bomi kong

† 10:25-26 Salmo 24.1.

wleni ga uëmi llëm, ba laga li wotjlik ga sjëngna li uëy ga äe le kjwe kjishko.

²⁹ Bomi kong ga uëmi ga pjlú, gueniyo uëmi llëm, oblë li kjishko.

Gueniyo kjone kjone tjlë bor kong ga «Miydër ga llëbo shäryër ga pjlúe. ¿Eni ga shäryër llëm, oblë kjishko ega?

³⁰ ¿Tja tjlëno ga “Sbö, tja wopjlú bop tjok, dli ëre kjishko” loror pjir ga uër ga äe lëmi bor kong ega?» le bor kong eni.

³¹ Pjây ië, pjây di ië, llëye oblë shäryëmi dö ga shäryozï uunkong eni, Sbö iëba ber kësband, tjwlo ara bomi kjishko wlo.

³² Shji oblë ichë dir llëme. Judíoga, nopga judío llëm wleniyo, Sbö tjlökwo kragaga, e ichëy dir kjlara llëme.

³³ Tjara drön ëë, llëbo pjlú shäryë oba bokso wlo ÿyado, llëbo ber pjlú oblë kong wlo, epga dër wlo, llëbo ber pjlú bor kong wlo llëme.

11

¹ Cristo opshäryono sorë ga tja opshäryë eni bakoe. E kjishko ga tja opshäryë sorë ga pjây opshäryos eni bakoe.

Shji löng syöshtë Sbö kongshko ga shji opshäryë sorë

² Tja woyoshrëmi enido. Tjlökwo twara bor kong li pinor bomi kong, ga shäryëmi löng eni ÿyado. Pjây poshrër ara e kjishko.

³ Gueniyo llëbo lër bomi kong, miydëmi wlo. Sbö, e Cristo kägäyo. Cristo, e domerga uunkong

kägäyo. Ga domerga kjlara kjlara, e ba boy kägäyo bakoe.

⁴ Domer kä kjingüë syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy'leshko ga e Cristo bangkjrë llëme loklo.

⁵ Walëra kä kjingüë llëm syöshtë Sbö kongshko, llëm ga Sbö tjlökwo roy'leshko ga e ba kägäyo bangkjrë llëme loklo. Shärye eni wleni ga walë li lökkjrë ara, kä shtak dret wleni.

⁶ Kä kjingue woydë llëm ga ba käkzong shtëy ber dret dey. Shäryoroy eni ga lökkjrë ara kjishko ga ba kä li kjingue dey.

⁷ Gueniyo domer kä kjingüë llëm dey, domer li shäryara Sbörë so e om go kjoyo kjishko. E kjishko ga Sbö ber kësbang, tjwlö ara domer li kjishko. Ga domer li ber kësbang, tjwlö ara ba boy li kjishko.

⁸ Domer shäryara Sbörëshko ga llëye shira walë doyo go dwayo, domer shäryoklo wlo llëme. Walëra shäryara Sbörëshko ga llëbo shira domer li doyo go, walë li shärye e go wlo.

⁹ Domer shäryara walë kjishko llëme. Walëra shäryara domer kjishko.

¹⁰ E kjishko ga walëga kä kjingüë dey, ba kägäyo bangkjrë pjlúe loklo. E ber Sbö parkagaga kjok dogo so kong pjlú bakoe.

¹¹ Jesús tjlökwo kjrägaga kong ga domerga, walëga, e iara Sbörë beno löng ëng kjimtë wlo.

¹² Dënashko ga llëbo shira Sbörë domer li doyo go dwayo, ga walë li shäryara e go. Gueniyo eshko tek lëkong ga domerga uunkong wengga walëgarë. Eni ëmdë ga shji uunkong shäryaga Sbörë.

¹³ ¿Walë syöshtë Sbö kong ga kä kjingüë llëm ga

pjlúre, de owa? Miydaga pjäydë om go.

¹⁴ Miydëy pjlú ga tek dämärshko ga domerga käkzong ië pjang kur ee ga e lökyo ara.

¹⁵ Gueniyo walëgara käkzong kur ee ga ba kong ga tjwlö ara, e twara Sbörë ba kong, ba kä kjin-goklo wlo kjïshko.

¹⁶ Llëbo ëre shäryërwa, shärye Sbö tjlökwo kjragerä kjok kjone pogo bako, sdëkwo oblëyo drete. E kjïshko ga ëye ënglë kar kar tjlökwo ëre kjïshko llëme.

Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo

¹⁷ Llëbo lër bomi kong obi, gueniyo pjäy poshrër wlo llëme. Pjäy tönshko ga llëbo shäryëmi eshko li ber bomi kong pjlú llëme.

¹⁸ Roy kuror ga pjäy tönshko ga pjäy opkjorgö löng dboy dboye. Kjoneshko ga jlöe lër.

¹⁹ Woyde ga pjäy shdär dboy dboye. Eni ga pjäy kjone dey ber pjlo bek Sbö bokso ikoba wëlle.

²⁰⁻²¹ Pjäy tön iëshko ga pjäy kjlara kjlara dli kjrë bäm go lëmi. Eni ga kjone kjone ber löng nelö erä, kjone kjone ber löng dli drete. ¿Shäryëmi eni ga Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uomirë lëmire? Eni llëme.

²² ¿Pjäy ië bomi ushko ga äro? ¿Sbö tjlökwo kjragera oblë li bangkjrëmi llëm ega? ¿Ëye llëye dret wleniyo iëmi woydë ber löng lökshko eni ega? ¿Llëye lër bomi kong ga pjlú? Pjäy poshrër ga äe.

²³ Bor sdëkwo ëre twara Tjlapga Jesúsdë bor kong, ga loror bomi kong tjän: Tjlapga Jesús soynezlöng shkëyo ga pjlung shosho suk pjir kjrara kjwara,

²⁴ ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjïshko» le. E irgo ga

pjlung shosho suk pjir li tora, ga tjlë löng li kong ga «Ère bor sho wleni, twak bomi kong. Shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

²⁵ Iono lok pjir irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë löng li kong ga «Tjlökwo twara Sbörë tjanglën, beno İyado wlo. Shärye wlo ga bor srëng li kwon bomi kjışhko. Kjillgwo bo dyo dbo ara ère, e ba jyäglo. İëmishko ga shäryëmi jüni, bor woyoshroklo» le.

²⁶ ¿Lara eni li llë loklo? Pjlung shosho suk pjir li uëmishko, kjillgwo bo dyo dbo ara li iëmishko ga Tjlapga Jesús wolono bomi kjışhko li roy shdömi löng wleni, tjwe iröng obi guing.

²⁷ Gueniyo shäryëmi löng enishko ga eye ië, gueniyo Tjlapga Jesús bangkjre llëm ga llëbo owa shäryayde, Tjlapga li doyo, ba srëng, e bangkjre llëm kjışhko.

²⁸ E kjışhko ga pjây pjlung shosho suk pjir li uoydë llëm obishko, pjây kjillgwo bo dyo dbo ara li ioydë llëm obishko ga woyde ga pjây opwoyotjlik yõtso bäm go guing.

²⁹ Eye Tjlapga li doyo llë loklo miydë llëm ga ba woyoshroklo dliyo li ue llëm dey, kjillgwo bo dyo dbo ara li ie llëm dey bakoe. Uara eni wleni ga om go li opyono beno shäng shdungko.

³⁰ Pjây ara shduna Tjlapga lirë e kjışhko. Pjây kjone kjone swlo ara, kjone kjone dbo llëm, kjone kjone wolono, Tjlapga Jesús woyoshroklo dliyo li uoromi owa kjışhko.

³¹ Gueniyo shji om go opwoyotjlik yõtso bäm go guing ga shji shdüya llëme.

³² Llono ga nopga Sbö miydë llëm wleniyo

shdūya Tjlapga lirë. Shjira shdūya eerishko, shji ber löng shdūya ba tjok eshko llëm wlo.

³³ E kjĩshko ga pjeyoga, pjāy tönshko ga woyde ga pjāy ëng koshë uunkong guing ga pjāy iokdo.

³⁴ Pjāy kjone kjone pjlröshko ga pjāy ië bomi ushko bām go guing, pjāy tönshko ga pjāy shdūya Tjlapga Jesúsdë llëm wlo.

Llëbo oblë llgwer, tja jek äär bomi ikshko jā.

12

Kjok miydë twe Sbö Sëyarë bi kong

¹ Pjeyoga, kjok miydë twara Sbörë oblë oblë bomi kong. Woydër ga e sorë miydëmi pjluë.

² Dënashko ga Sbö miydomirë llëm obishko ga pjāy icharaba sböpga jyāglo tjlē llëm wleniyo poshrëk.

³ E kjĩshko ga lër bomi kong ga ëye tjlē Sbö Sëya go ga Jesús lāywe owa ga äe. Ga ëye tjlökwo lë Sbö Sëya go llëm ga «Jesús, e nopga uunkong Tjlapga» le ga äe.

⁴ Shji Sbö tjlökwo kragaga kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë oblë oblë, gueniyo Sbö Sëya li, e kjlaraso eröe.

⁵ Llëbo shäryëy Tjlapga Jesús kong oblë oblë, gueniyo Tjlapga li, e kjlaraso eröe.

⁶ Pak shäryëy Sbö kong oblë oblë, gueniyo shji kjimtaga shäng kjlaraso pak li shäryë, Sbö li e.

⁷ Shji kjlara kjlara kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bi kong oblë oblë, llëbo shäryëy ber pjlu shji uunkong kong wlo.

8 Kijone kijone kong kjok miydë twara, tjëlë oba kong, kukoba wëllë wlo. Kijone kijone kong kjok miydë twara, tjëlë kjok miydë go wlo.

9 Kijone kijone kong kjok miydë twara, mär Tjlapga Jesús go jlökoyo wlo. Kijone kijone kong kjok miydë twara, swlopga pophtë wlo.

10 Kijone kijone kong kjok miydë twara, llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryë wlo. Kijone kijone kong kjok miydë twara, Sbö tjëlökwo lë wlo. Kijone kijone kong kjok miydë twara, sëya llë pjölure, de oware miydë pjölú wlo. Kijone kijone kong kjok miydë twara, tjëlë kjok shto oblë oblë so tjëlökwo go. Kijone kijone obi kong kjok miydë twara, tjëlökwo laraba kjok shto oblë oblë so tjëlökwo go li pjölölgwek ber wëllë wlo.

11 Llëbo uunkong ëre shärye Sbö Sëya kjlaraso lirë nopga kjlara kjlara kong, woyde sorë li eni.

12 No doyo, e orkwo tjok, dre tjok, bokkwo tjok, kwomgwo tjok, llëbo ara obi bakoe. Eni ëmdë ga doyo li kjlaraso döe. Cristo doyo, e eni bakoe.

13 Shji judiögare, de llëmde, shji parkagaga tjwëlëk löng pjir wleniyore, de llëmde, shji uunkong go Sbö Sëya shrono beno kësbang bi tjok. Eni ga shji iara beno doyo kjlaraso wleni.

14 Bi doyo, e llëbo ara ëmdë ga e kjlaraso döe.

15 Bi dre tjëlë ga «Tja orkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga äe.

16 Bi kwomgwo tjëlë ga «Tja bokkwo llëm kuzong ga woydër ga tja ber doyo ëre tjok ame» le kjwe ga ber doyo li tjok llëm ga ä bakoe.

17 ¿Bi doyo uunkong li bokkwo erö kjwe ga shji

kjok kuk sorë? ¿Bi doyo uunkong li kwomgwo erö kjwe ga shji kjok lõ shik sorë?

¹⁸ Bi doyo llëbo oblë oblë li iara Sbörë uunkong, woydara sorë li eni.

¹⁹ Bi doyo uunkong li llëbo kjrinaso dö kjwe ga e ber doyo llëme.

²⁰ Llëbo ara ëmdë ga bi doyo li, e kjrinaso döe.

²¹ «Pjây woydër llëme» le bi bokkworë bi orkwo kong ga äe. «Pjây woydër llëme» le bi kägärë bi dre kong ga ä bakoe.

²² Llëbo dbo llëm kjoyo li, shji kjimte ara.

²³ Llëbo tjwlõ ara llëm kjoyo li doyëy yõtso. Llëbo ïkko llëm li dëy yõtso, ïkoba llëm wlo.

²⁴ Gueniyo llëbo ïkoba ga pjlú li kong llëbo shäryëy eni llëme. Eni ga bi doyo shäryara Sbörë, llëbo tjwlõ ara llëm kjoyo li dëy yõtso wlo.

²⁵ E kjïshko ga bi doyo llëbo oblë oblë li, e ëng kjimtë kar kar wlo, e shdär ber tjeng dboy dboy wlo llëme.

²⁶ Llëbo kjone dey li bang ara wleni ga bang kuya bi doyo kës lirë. Llëbo ber pjlú llëbo kjone dey li kong wleni ga bi doyo kës li ber wopjlúe.

²⁷ Pjây uunkong Cristo doyo wleni. Pjây kjlobi ba doyo llëbo oblë oblë wleni.

²⁸ Shji Sbö tjlökwo kragaga li tjrëko kjone kjone iara Sbörë bäm go beno ba tjlökwo roy laga Jesús äska. E irgo ga kjone kjone iara beno ba tjlökwo laga. E irgo ga kjone kjone iara beno no pingga. Kjone kjone obi iara beno löng llëbo ïydëba llëm wleniyo shäryaga, swlo poptaga, no kjimtaga, no ichaga, kjok shto oblë oblë so tjlökwo laga bakoe.

²⁹ ¿Shji uunkong Sbö tjlökwo roy laga Jesús äskare? ¿Shji uunkong Sbö tjlökwo lagare? ¿Shji

uunkong no pinggare? ¿Shji uunkong llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryagare?

³⁰ ¿Shji uunkong swlo poptagare? ¿Shji uunkong kjok shto oblë oblë so tjlökwö lagare? ¿Shji uunkong llëbo lara kjok shto oblë oblë so tjlökwö go li pjllölgwegare? Llëme.

³¹ Gueniyo woydër ga kjok miydë tjwlö arayo li wlëmirë. Gueniyo llëbo kjrina obi tjwlö ara, kjok miydë tjeng kës ère kjinmo. Era lër bomi kong, miydëmi wlo.

13

Oblë woydëy sorë

¹ Tja tjlä nopga tjlökwö kkring kjwobi go ga pjlu, ga tja tjlä Sbö parkagaga kjok dogo so tjlökwö go ga pjlu bako wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tjlökwö lër li ber tjwlö llëm, sbi llë toroy li pjlukyo wleni, pjankwo shporoy ëng go li pjlukyo wleni bakoe.

² Tja kong kjok miydë twara Sbö Sëyarë bor kong, Sbö tjlökwö lër oba kong pjlu wlo, tjlökwö tjeng kës piyde Sbörë llëm obi li miydër shäng pjir, tja mär Cristo go jlökoyo, ga dlup llë ichër jek kjok shto oblë ga pjlu wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja tjwlö llëme.

³ Bor llëbo tjeng kës li tworor nopga song wleniyo kong, ga bor doyo ère opyono beno sukoba wlo wleni ëmdë ga oblë woydër llëm ga tja potjwlëkklo drete.

⁴ Shji oblë woydë li eni. Llëbo shärye oblërë bi kongshko ga kuy kjinge. Shji wopjlu oblë tjok. Shji

wotjlik owa oblë kong ba llëbo kjishko llëme. Shji opposhrek llëme. Shji krë llëme.

⁵ Shji tjlë iir go ë kong llëme. Shji wotjlik bi kjishko dö llëme. Shji iirkë maling llëme. Llëbo shäryara oblërë beno bi kong owashko li woyotjlïy sök enido llëme.

⁶ Llëbo shäryëba owa oblë kong ga shji ber wopjlu e kjishko llëme. Shji ber wopjlu, llëbo shäryëba bek li kjishko döe.

⁷ Oblë dir ara ëmdë ga shji ber löng pjlú ba tjok, shji wotjlik pjlú ba tjok, koshëy iyado llëbo pjlú shäryë wlo, rayëy llëm bakoe.

⁸ Shji oblë woydë li, e pjir llëme. Eerishko ga kjone kjone Sbö tjlökwo laga, kjone kjone tjlë tjlökwo miydë llëm li go, kjone kjone tjlökwo pïyde nopga kong llëm li miydë pjlú bakoe. Gueniyo llono ga llëbo tjeng kës ëre pjir.

⁹ Eerishko ga Sbö tjlökwo miydëy uunkong llëm obi. E kjishko ga ba tjlökwo lagaga omlë uunkong ga äe.

¹⁰ Gueniyo llono ga ba tjlökwo tjeng kës li pïya Sbörë uunkong kong. Eshko ga ëye oblë ping ba tjlökwo go ame.

¹¹ Tja chirawashko ga tja tjlë kjwozirwa dik, tja wotjlik kjwozirwa dik bakoe. Gueniyo tja öötong domershko ga llëbo kjwozirwa i li rayoror pjir, shäryër ame.

¹² Shji opik opikklo goshko ga llëbo ïgöy wëllë llëme.* Eerishko ga Sbö tjlökwo woyotjlïyshko ga miydëy wëllë llëm eni bakoe. Gueniyo llono ga

---

* **13:12** Eshko dbaryo ga nopga opigö opikklo go yötso llëm, opikklo li pjlú llëm kjishko.

miydëy wëllë, shji lan oblë tjok ëng bokshto wleni. Eerishko ga llëbo miydëy ara llëme. Eshko ga miydëy uunkong, shji miyde Sbörë sorë ga eni.

¹³ Eerishko ga llëbo shäryëy wlo li, e beno kjringswo mya. Woyde ga shji mär Cristo go, e koshëy ïyado, oblë woydëy bakoe. Gueniyo shji oblë woydë li, tjwlõ arayo li e.

14

Sbö tjlõkwo roy lëy tjlõkwo miydë llëm wleniyo go, Sbõ tjlõkwo roy lëy, kukoba wëllë wlo bakoe

¹ Pjäy drön ëë, oblë woydë wlo ïyado. E wopro ga kjok miydë twe Sbõ Sëyarë bomi kong li wlëzï ïyado, kjok miydë twe bomi kong ba tjlõkwo roy lëmi wlo li rokozï ba kong bäm go.

² Ëye tjlë tjlõkwo miydë llëm wleniyo go ga tjlë shäng Sbõ kong, tjlë shäng nopga kong llëme. E kjimte Sbõ Sëyarë tjlõkwo miyde llëm li lë, gueniyo llëye le shäng li llë miydëba llëme.

³ Gueniyo ëye Sbõ tjlõkwo roy lë ga tjlë shäng nopga kong, e ber pjlú ba kong lok wlo. Kuya lok ga dbokjrë e go, wosonkë llëm wlo. Eshko ga löng wopjlú, tjlõkwo li kjïshko.

⁴ Ëye tjlë tjlõkwo miydë llëm wleniyo go ga llëbo pjlú shäryayde ba kong om go. Gueniyo ëye Sbõ tjlõkwo lë ga llëbo pjlú shäryayde Sbõ tjlõkwo kjragaga löng kës li kong.

⁵ Woydër ga pjäy uunkong tjlë tjlõkwo miydë llëm wleniyo go. Gueniyo pjäy Sbõ tjlõkwo lë li woydër ara. Era tjwlõ ara anmoyõ, kukoba wëllë kjïshko. Pjäy tjlë tjlõkwo miydë llëm wleniyo li tjwlõ äär eni llëme. Gueniyo tjlõkwo lëmi löng tjlõkwo miydë llëm

wleniyo go li pjlollgweya oblërë, kukoba pjlú wlo ga era tjwlõ ara anmoyõ bakoe.

⁶ Pjeyoga, çtja äär bomi shwoy tjlë tjlõkwo miydë llëm wleniyo go ëro wleni ga e llëno bomi kong? Ber pjlú bomi kong wlo ga pjây pin tjlõkwo lara Sbörë bor kong oblë oblë li goshko ga woyde ga lër bomi kong, kugömi wëlle wlo.

⁷ Tëkwo dboryoklo oblë oblë li eni bakoe. Dbonmo llë, kjorkwang shäryak jong kjiyo tjok tÿy or go wleniyo llë, e tëbashko ga tëba wëlle llëm ga llë layde e go miydëba llëme.

⁸ Nopga ëngkjwë kjwlëshko ga wli bakwe bäm go, gueniyo pjlukyo kugaba wëlle llëm wleni ga ëye poshäryë ëngkjwë wlo llëme.

⁹ Pjây eni bakoe. Pjây tjlë tjlõkwo kugaba wëlle li go llëm ga llë lomirë löng li miydëba llëme. Lëmi löng pjluk jong erä.

¹⁰ Kajok ëre kjing go ga tjlõkwo oblë oblë ara jlõe. Ga kjrina kjrina li go ga nopga tjlë ëng kong, ëng kugö wëlle wlo.

¹¹ Eni ga ëye tjlë shäng li llë loklo miydër llëm ga tjawa ber löng ëng kong shto oblë so wleni, eshko ga tjawa pjeyo wleni llëme.

¹² E kjïshko ga kajok miydë twe Sbö Sëyarë li woydëmi ara bomi kong kuzong ga kajok miydë ber pjlú Sbö tjlõkwo kjragaga löng kës kongli, e wlëmirë dey.

¹³ E kjïshko ga ëye tjlë tjlõkwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga roke Sbö kong ga kjimte tjlõkwo le li pjlollgwek, kukoba wëlle wlo.

¹⁴ Tja syöshtë Sbö kong tjlõkwo miydë llëm

wleniyo goshko ga tja syōshtë shäng bor sēya go, gueniyo llēye lēr shäng li llē loklo miydēr llēme.

¹⁵ ¿Eni ga llēye shäryēr? Olō ga tja syōshtë Sbō kong bor sēya go, llēye lēr shäng li llē loklo miydēr llēm wleni. Olō ga tja syōshtë bor wotjlik li go, llēye lēr shäng li llē loklo miydēr pjir wleni. Olō ga tja tē ba kong bor sēya go. Olō ga tja tē bor wotjlik li go.

¹⁶ Sbō poshrēmi löng, llēbo shäryara bomi kong li kjīshkoshko ga pjāy tjlē bomi sēya go erō ga ēye tön bop tjok ber wopjlú Sbō tjok, llēbo shäryara bop kong li kjīshko ga ä, llēye lēmi löng li llē loklo miyde llēm kjīshko.

¹⁷ Eshko ga bop wopjlú Sbō tjok li pjlú, gueniyo oblē kong ga llēno llēme.

¹⁸ Tja tjlē tjlōkwo miydē llēm wleniyo go ara, pjāy uunkong kjinmo. Tja wopjlú Sbō tjok e kjīshko.

¹⁹ Eni ëmdē ga tja shäng Sbō tjlōkwo kragaga tjokshko ga tjlōkwo loror kjwo shkëng (5) kuya lok wēlē wleniyo li tjwlō ara, tjlōkwo loror kjwo sak dbāw dbāw pjloglo sak kjwara (10,000) tjlōkwo miydē llēm wleniyo go li kjinmo.

²⁰ Pjeyoga, kjwozirga wotjlik pjlú anmoyō llēm, gueniyo llēbo owa shärye lok ara llēm bakoe. Pjāy wotjlik kjwozirga dik ame, pjāy wotjlīs tjlapgaga dik shara. Gueniyo pjāy jëk kjwozirga dik ga pjlúe.

²¹ Tjlapga tjlēno li tak pjang Sbō tjlōkwo go eni: «Nopga ichēr bor tjlōkwo lē bor nopga kong, shto oblē so tjlōkwo go. Nopga shto oblē so ichēr bor tjlōkwo lē ba kong bakoe.

Eni ëmdē ga bor tjlōkwo kjre lok llēme.»*

---

* **14:21** Isaías 28.11-12.

22 Eni ga nopga iche Sbörë ba tjlökwo lë tjlökwo miydë llëm wleniyo go. Era ber ba tjlökwo kjrägaga li kong llëm, e ba tjlökwo kjrägaga llëm li kong. Gueniyo nopga iche ba tjlökwo lë, kukoba wëllë wlo bakoe. Era ber ba tjlökwo kjrägaga li kong, e ba tjlökwo kjrägaga llëm li kong llëme.

23 Shji tön löng uunkong shtoyo kjrinasoshko ga shji uunkong tjlë löng tjlökwo miydë llëm wleniyo go wleni ga ba tjlökwo kjräga llëm wleniyo, llëm ga ëbo ba tjlökwo miydë llëm wleniyo, e äär eshko ga tjlökwo lëmi löng li llë loklo miyde llëm, ga «Nopga kjwe skwë» le jlëe.

24 Gueniyo ba tjlökwo lëy löng ëng kong, shji ëng kuk wëllë wlo ga ba tjlökwo kjräga llëm wleniyo, llëm ga ëbo ba tjlökwo miydë llëm wleniyo, e äär eshko ga tjlökwo lëy löng li kuya wëllë, ga miyde e go ga llëbo owa shäryono, ga llono ga e shdüya Sbörë.

25 Eshko ga wotjlïk llë miydëba llëm li le pjire. Eni ga kjök tok, ga Sbö poshrëya sök, tjlë ga «Sbö shäng bomi tjok jlëe» le eni.

Shji tön löng lishko ga llëbo shäryëy sorë

26 Pjeyoga, lër bomi kong ga pjây tön löng lishko ga pjây tëshko, pjây ëng pingshko, Sbö tjlökwo roy lëmishko, pjây tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo goshko ga llëbo uunkong ëre shäryozï ber pjlu uunkong löng li kong wlo.

27 Pjây tjlë woydë tjlökwo miydë llëm wleniyo goshko ga woyde ga laga pjökde myarerë döe. Ga pjây tjlë jekdo uunkong llëm, pjây tjlë ëng irgo dey. Woyde ga pjlollgwega tjok bakoe.

28 Pjllollgwega ërë llëm ga ëye tjlë tjlökwo miyde llëm wleniyo go nopga boksho llëm, tjlë tjoksa Sbö kong erö dey.

29 Pjãý tön löng lishko ga Sbö tjlökwo lagaga tjlë pjökde myare dö bakoe. Ga llëye le li woyotjlími pjãý llamo löng lirë yötso.

30 Eshko ga llëbo le Sbörë no kjlara sök eshko li kong ga ëye shäng tjlë ga tjlë ame, ber sök kjing dey.

31 Woyde ga Sbö tjlökwo roy lëmishko ga pjãý tjlë ëng irgo, pjãý uunkong löng li opping pjlu wlo, pjãý dbokjrë tjlökwo li go wlo, pjãý wosonkë llëm wlo.

32-33 Woyde Sbörë ga llëbo shäryëý sorë pogo llëm, woyde ga shäryëý yötso, bek, pjãý ber löng wlëp wlo. E kjishko ga ëye Sbö tjlökwo lë jlökoyo ga opichë om go ga pjlu, le jekdo sorë pogo llëm ga pjluë.

Sbö tjlökwo kjrägaga löng kjok shto oblë oblë opshäryë sorë ga pjãý opshäryos eni bakoe.

34 Pjãý tön löng lishko ga woyde ga walëga ber löng kjing, tjlë llëm, tak pjang kjok llgwekklo tara Moisésdë li go sorë li eni.

35 Llëbo miyde woydë ga kjakroke ba lanma kong äar ba ushko jã. Walëga tjlëno Sbö tjlökwo kjrägaga tön löng lishko ga e bek llëme.

36 Sbö tjlökwo weno bomi shwoy bäm go llëm, kuga pjãydë erö llëm bakoe.

37 Tjlökwo lër shäng bomi kong ëre, e laga Tjlapga lirë om go. Ëye Sbö tjlökwo laga le, llëm ga kjimtaga Sbö Sëyarë le ga miyde ga jlöe.

38 Gueniyo tjlökwo lër shäng ëre kjre llëm ga llëye le li tjlökwo kjrëmi llëm bakoe.

³⁹ Eni ga pjeyoga, kjok miydë twe Sbö Sëyarë bomi kong ba tjlökwo lëmi wlo li wlëzã. Ga ëye tjlë tjlökwo miydë llëm wleniyo go ga e owa lëmi llëme.

⁴⁰ Gueniyo llëye shäryëmi dö ga shäryozĩ yõtso, beke.

15

Cristo tjlökwo roy pjlú

¹⁻² Pjeyoga, Sbö tjlökwo roy pjlú loror bomi kong dënishko li woyoshrozã. Tjlökwo kjroromi li ëre, pjäy mär löng e go bakoe. Pjäy mär e go jlökoyo, ga rayëmi llëm ga pjäy där. Shäryëmi eni llëm ga tjlökwo li kjroromi llëno llëme.

³ Tjlökwo pina Sbörë bor kong tjwlö arayo li, pjäy pinor e go. Tjlökwo ëre eni: Cristo wolono llëbo owa shäryoroy li potjwlëkklo, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni;

⁴ ba doyo jnenaba, ga öötong dbargwo mya ga woshrara Sbörë iröng obi, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni;

⁵ e irgo ga weno shäng Cefas* kong, weno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kong bakoe.

⁶ Dbar kjwara ga weno shäng ba tjlökwo kjragaga doglo sak dbaw pjloglo shkëng (500) kong. Eerishko ga epga ara löng së obi, gueniyo kjone kjone wolono tjän.

⁷ E irgo ga weno shäng Santiago kong, ga weno shäng Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska löng kës li kong bakoe.

---

* **15:5 Cefas**, e kowëba **Simón Pedro** bakoe.

⁸ Weno uunkong li kong irgo ga öötong dbar kop ara ga weno shäng bor kong shara. Eni ga tja so chida weno ba dbaryo go llëm kjoyoe.

⁹ Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska löng kës li tjwlö ara, bor kjinmo. Sbö tjlökwo kragaga shdunor ara. E kjïshko ga tja llëno llëm, tjwlö llëm, tja kowëba Sbö tjlökwo roy laga Jesús äska wlo.

¹⁰ Gueniyo Sbö wopjlú li kjïshko ga pak ère twara bor kong, ga eerishko ga tja beno shäng ba shäryë. Tja parkono ara, epga kjinmo. E kjïshko ga llëye shäryara bor kong li beno tjwlö ara. Gueniyo pak shäryoror om go llëm, tja kjimtaga Sbörë, ba wopjlú li kjïshko.

¹¹ Eni ga tjlökwo laga li tjare, de epgare, tjlökwo lërwa löng li e eröe. Ga tjlökwo kjroromi li e bakoe.

No wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi

¹² ¿Eni ga Cristo woshrara Sbörë iröng obi roy lororwa bomi kong ga pjäy kjoneshko tjlë ga nopga wolono ga woshre llëme lëmi ega?

¹³ Nopga woshre llëm kjwe ga Cristo woshrara llëm bakoe.

¹⁴ Ga Cristo woshrara llëm kjwe ga tjlökwo lërwa löng li tjwlö llëm, pjäy mär löng Cristo go li tjwlö llëm bakoe.

¹⁵ Eni jlö kjwe ga pjäy pinorwa li, e jyö erä, Cristo woshrara jlöe lërwa löng li kjïshko. Ga nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrara roy lërwa bomi kong li, e jyö.

¹⁶ Nopga wolono tjeng li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga Cristo woshrara llëm bakoe.

17 Ga Cristo woshrara llëm kjwe ga pjäy mär löng Cristo go li tjwlõ llëm, ga owa pjang bomi go li löna Sbörë llëm bakoe.

18 Eni jlõ kjwe ga nopga töno beno tjeng Cristo tjok tjeng li, e jeno lönge.

19 Shji töno beno tjeng Cristo tjok, shji kjimte kjok ëre kjing go wlo erö kjwe ga shji song jlõ, nopga löng kës li kjinmo.

20 ¡Cristo woshrara Sbörë iröng obi jlõ! Miydëy e go ga llono ga nopga wolono tjeng li woshre iröng obi bakoe.

21 Shji wolon, domer kjlara kjïshko. Eni wleni ga domer kjlara obi kjïshko ga shji woshre Sbörë iröng obi.

22 Shji Adán tjëyoga kjïshko ga shji wolon. Eni wleni ga shji Cristo tjëyoga kjïshko ga shji woshre Sbörë ber löng së.

23 Gueniyo uunkong li woshre dbar kjwara llëme. Cristo woshrara bäm go. Miydëy e go ga tjwe iröng obishko ga nopga baïya li woshre eshko jä.

24 Eshko ga ba wloyoga kjlobi li zäya Cristorë pjir, sëya llë dbo ara wleniyo, oblë ichagaga wleniyo uunkong bakoe. Ga llëbo tjeng kës li twe Data Sbö kong, iche wlo. Llëbo tjeng kës li pjir eshko jä.

25 Llëbo tjeng kës li iche Cristorë, ba wloyoga kës li zana pjir guing.

26 Ba wloyo pjiya ber iröng li, wolon li e. Eshko ga ëye wolon ame.

27 Sbö tjlõkwo tak pjang eni: «Llëbo tjeng kës li twara ba kong, iche wlo.»† Llëbo tjeng kës li twaga

---

† 15:27 Salmo 8.6.

Sbörë om go Cristo kong, iche wlo. Gueniyo llëbo tjeng kës'le'li, e Sbö om go layde llëme.

²⁸ Eshko ga llëbo tjeng kës beno tjeng Cristo wloshkoshko ga Cristo, ba Wa om go li opyë ber shäng ichaga Sbörë. Eni ga Sbö, e ber shäng llëbo tjeng kës'li ichaga.

²⁹ Kjone kjone wolono, wak llëm wleniyo, ga pjäy kjone kjone ëng wë jer di roshko ba ãska. ¿Epga woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryëmi eni ega?

³⁰ ¿Eni jlö kjwe ga tjawa opyë löng shto owashko wleni dbar kjwobi go ega?

³¹ Pjeyoga, pjäy tóno beno tjeng bi Tjlapga Cristo Jesús tjok kjïshko ga tja wopjlúe. Miydëmi pjlu' ga e jlöe. Lër bomi kong ga dbar kjwobi go ga tja zrökoba woydë, e jlö bakoe.

³² Tja shäng Éfeso kjokyoshko ga nopga opyono bor wloyo dbo ara go, so äya kjloshko so kjoyoe. ¿Nopga wolono tjeng'li woshre Sbörë iröng obi llëm kjwe ga shäryër eni llëno? Eni jlö kjwe ga «Eri ga shji ië ara, shji dyo ië ara bako, bong ga shji wolon kjïshko.»‡

³³ Pjäy jyäpgwëbashko ga jlö lëmi llëme. Shji york-aga owa ga bi sdëkwo pjlu' li jer.

³⁴ Pjäy wotjlïs bëy iröng obi. Pjäy llëbo owa shäryë ame bakoe. Pjäy kjone kjone Sbö miydë llëme. Lër bomi kong, pjäy lökkjrë e go wlo.

Shji woshrara Sbörë iröng obishko ga bi doyo ber sorë

---

‡ 15:32 Isaiás 22.13.

³⁵ Pjãý kjone kjone tjlẽ ga «¿Shinmoga woshrrara Sbörë iröng obi ga doyo ber sorë?» lëmi bor kong eni.

³⁶ Nopga kjok miydë llëm wleniyo li llëbo kjakrokoko. Dwla dguëy ga sho kjer pjir guing ga wen tjaqlën eshko jã. Kjer llëm ga llëno llëme.

³⁷ Dwla llë dgoroy ga wen tëm li ber oblë, e so dwla li kjoyo ame.

³⁸ Dwla dgoroy li ie Sbörë wen, woyde sorë li eni. Dwlagwo kjrina kjrina doyo sorë ga shãrye eni.

³⁹ No, öng, sënwa, mã, kjrina kjrina doyo oblë, llëbo uunkong doyo e so e kjoyo dö llëme.

⁴⁰ Llëbo kjok dogo so doyo tjok, llëbo kjok ëre so doyo tjok, gueniyo llëbo kjok dogo so doyo wolësowa li, llëbo kjok ëre so doyo wolësowa li, e oblë oblëe.

⁴¹ Dlo kãã, mok kãã, dbala kãã, kjrina kjrina kãã oblë oblëe. Dbala oblë oblë li kãã oblë oblë bakoe.

⁴² Shji woshre Sbörë iröng obishko ga bi doyo twe bi kong li, e oblë eni bakoe. Eerishko ga bi doyo ëre wolon, e irgo ga sho an. Gueniyo eshko ga bi doyo wolon ame.

⁴³ Bi doyo ëre jnekoba klung roshkoshko ga tjwlõ ara llëm, dbo ara llëm bakoe. Gueniyo woshre iröng obishko ga bi doyo tjwlõ ara, dbo ara shara.

⁴⁴ Eerishko ga bi doyo ëre pjlu, shji ber löng kjok ëre kjing go wlo. Gueniyo eshko ga bi doyo ber pjlu, shji löng kjok dogo wlo.

⁴⁵ Sbõ tjlõkwo tak pjang eni: «Domer bãm go ko Adán li, e iara Sbörë beno shäng së.»§ Gueniyo

---

§ 15:45 Génesis 2.7.

shäng kjlara obi Adán dik, era sëya, ga shji ie ber löng së tjaglën wleni.

⁴⁶ Bi doyo pjlú, shji löng kjok dogo wlo 'li, e weno bäm go llëme. Bi doyo pjlú, shji löng kjok ëre kjing go wlo 'lira weno bäm go.

⁴⁷ Domer bäm go 'li, e shäryak klung sho tjeng kjok ëre kjing go 'li go. Domer oblë 'lira kjok dogo so.

⁴⁸ Domer kjok ëre so bäm go 'li doyo sorë ga shji kjok ëre so löng kës 'li doyo so e kjoyo bakoe. Domer kjok dogo so 'lira, ba doyo sorë ga ëye kjok dogo so löng kës 'li doyo eni bakoe.

⁴⁹ Shji weno so domer kjok ëre so 'li kjoyo sorë ga llono ga shji wen so domer kjok dogo so 'li kjoyo eni bakoe.

⁵⁰ Pjeyoga, lër bomi kong ga bi doyo ëre pjir. E äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado 'lishko wlo llëme. Llëbo pjir 'li äär ber llëbo pjir llëm 'li tjok llëme.

⁵¹ Llëbo miydëba llëm wleniyo lër bomi kong kjrina. Kuzi yõtso. Shji wolon uunkong llëme. Gueniyo shji kjlopswe uunkong,

⁵² wop eni llëm, shji bokkwo smer wleni. Eshko dbaryo ga wli bakwaraba jek pjirshko ga wolono löng 'li woshre Sbörë ber löng iyado wlo, ga shji kjlopswe eshko jä.

⁵³ Bi doyo ëre pjir kjishko ga woyde ga kjlopswe ber pjir ame wlo. Bi doyo ëre wolon kjishko ga woyde ga kjlopswe ber wolon ame wlo.

⁵⁴ Eshko ga bi doyo ëre pjir wlo 'li kjlopswara beno pjir ame wlo, bi doyo ëre wolon wlo 'li kjlopswara beno wolon ame wloshko ga tjlökwö tak pjang Sbö tjlökwö go 'li shäryono eshko. Tjlë ga

«Wolon li, e pjira Sbörë.*

⁵⁵ Wolon, ëye zam ame.

Wolon, pja dbo ame.»†

⁵⁶ Shji wolon, llëbo owa shäryoroy li kjïshko. Ga llëbo shäryoroy li owa, e miydëy kjok llgwekklo tara Moisésdë li go.

⁵⁷ Gueniyo shji mär Tjlapga Jesucristo go kjïshko ga shji ie Sbörë ber wolon ame wlo. Shji wopjlú ba tjok e kjïshko.

⁵⁸ Eni ga pjeyoga, pjäy wokjang, pjäy mär ber löng Tjlapga Jesús go ñyado. Miydëmi ga pak shäryëmi Tjlapga Jesús kong li tjwlo ara. E kjïshko ga pjäy parkë ba kong jlökoyo ñyado.

16

Dbur töng Sbö nopga kong

¹ Pjäy dbur töng, ichëmi jek Sbö nopga kong wloshko ga shäryozï, loror Jesús tjlökwö kfragaga löng Galacia kjokyo kong sorë ga eni.

² Dbar sondë kjwobi go, pjäy tönshko ga pjäy kjlara kjlara dbur twë sira, jnemi wlo. Ëye dbur shano ara ga dbur twe ara. Ëye dbur shano sira ga dbur twe sira. Shäryozï eni, tja äärshko ga töng tjeng pjir tjän wlo.

³ Eni ga tja jek äär bomi shwoyshko ga nopga wlënomi löng li ichër jek Jerusalén kjokyo ba tje, ga kjibokwo twër ba kong lok, söya jek ba tjok wlo, ega ë miyde Jerusalén sopgarë wlo.

⁴ Woydëmi wleni ga tja jek ba tjok bakoe.

Pablo wotjlik to kjok shto oblë

* **15:54** Isaías 25.8. † **15:55** Oseas 13.14.

⁵ Tja wotjlík jek äär Macedonia kjokyo. E irgo ga tja jek äär bomi shwoy, bomi ïk wlo.

⁶ Tja ber sök bomi tjok dbar kjwöbö dikjoyoe. Tja opshik llëm, kjok owa dbaryo li jek guing kjwe.

⁷ Tja jek bomi ïk jekdo ga pjäy ïn dbar kop ara ga äe. Tja ïche Tjlapgarë wleni ga pjäy ïn woydë dbar kjwöbö, jëkko dö llëme.

⁸⁻⁹ Gueniyo na Éfeso kjokyo ga tja pak ara, Cristo tjlökwö kukoba woydë ara kjïshko. Nopga ara wotjlík owa bor kong bakoe. E kjïshko ga tja ber sök na, äär jong judío dbar shrëzlong dbaryo kowe lok Pentecostés* lishko.

¹⁰ Timoteo äär bomi ïkshko ga wlokjrozï yõtso, ber wopjlú wlo, e parkë Tjlapga Jesús kong botoya dik kjïshko.

¹¹ Bangkjrozïa. Ga brikshko ga kjimtozï, tek shäng wopjlú bor shwoy wlo. E koshër shäng ëreshko, bi pjeyoga jëk löng ba yorkë li tjok bakoe.

¹² Bi kjlara Apolosda ichoror to jek bomi ïk ba tjok lok loror, gueniyo jek woydë llëme. Gueniyo dbar tjokshko ga pjäy ïyde kjwlë jä le.

Pablo lano pjeyoga oblë oblë kjïshko

¹³ Pjäy sjëke. Pjäy mär Jesús go jlökoyo ïyado. Pjäy opyos wokjang, pjäy wosonkë llëme.

¹⁴ Llëye shäryëmi dö ga oblë woydozï ara.

¹⁵ Tjlapga Jesús tjlökwö roy loror Acaya kjokyoshko ga tjlökwö kragaga bäm go li beno Estéfanos, ba pjeyoga bakoe. Ga epga beno löng pjeyoga oblë mär Tjlapga Jesús go li kjimté ara. E miydëmi pjlúe. E kjïshko ga rokër bomi kong ga

---

* **16:8-9** Pentecostés lanyo, e tak pjang Hechos 2.1.

¹⁶ epga kolozĩa. Oblëga parkë löng baĩa dik li kolozĩ eni bakoe.

¹⁷ Estéfanas, Fortunato, Acaico, e shrono löng bor ik bomi äska. E kjishko ga tja wopjlúe.

¹⁸ Löng bomi tjokshko ga pjây dbokjrë ara ba kjishko. Löng bor tjok kjishko ga tja dbokjrono beno shäng wopjlú eni bakoe. Nopga eniyo, e poshrëkko.

Kjibokwo pjirzlong

¹⁹ Jesús tjlökwö kragaga löng Asia kjokyo li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong.

Aquila, Priscila, pjeyoga tön löng ba ushko li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong wopjlú Tjlapga Jesús ko go.

²⁰ Pjeyoga uunkong löng bor tjok li, «¿Pjây yonde?» le bomi kong bakoe.

Pjây ëng woydë ara kar kar kuzong ga «¿Yonde?» lëmi ëng kong wopjlúe.

²¹ Tja Pablo, kjibokwo pjirzlong ëre tër bomi kong bor orkwö om go go shara.

²² Rokër Sbö kong ga ëye Tjlapga Jesús woydë llëm ga shdūya. ¡Pja tjwe wop äe, Tjlapga!

²³ Rokër Tjlapga Jesús kong ga ba wopjlú li kjishko ga pjây kjimte ara.

²⁴ Pjây tönö beno tjeng Cristo Jesús tjok, pjây woydër ara uunkong. Ber eni.

**Sbö Tjłõ^{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c